

OUCH!

Biuletyn Bezpieczeństwa Komputerowego

Fake News

Czym są fake news?

Ogólnie rzecz biorąc, fake news są fałszywymi wiadomościami/informacjami/narracjami publikowanymi i promowanymi w taki sposób, jakby były prawdziwe. Z historycznego punktu widzenia, fałszywe wiadomości były zazwyczaj propagandą wygłaszaną przez tych, którzy byli u władzy, aby stworzyć pewne przekonanie lub poprzeć pewne stanowisko, nawet jeśli było ono całkowicie fałszywe. Obecnie media społecznościowe stworzyły środowisko, w którym każdy, kto ma swój plan, może publikować kłamstwa tak, jakby były one prawdą. Do publikowania fake news, często wykorzystuje się opłacone osoby trzecie lub zautomatyzowane programy, często nazywane botami, które mogą publikować fałszywe wiadomości generowane w sposób automatyczny. Motywacji ludzi, którzy tworzą i dystrybuują fałszywe wiadomości jest dużo i często są one niezrozumiałe.

Niebezpieczeństwa ze strony fałszywych wiadomości

Podczas gdy niektóre przykłady fałszywych wiadomości wydają się niewinne lub tylko próbą zabawy, wiele z nich może być złośliwych, a nawet niebezpiecznych. Fałszywe wiadomości są tworzone w celu zmiany przekonań, postaw lub postrzegania ludzi, więc ostatecznie zmieniają oni swoje zachowanie bądź myślenie. Oznacza to, że jeżeli uwierzysz w informację która jest fałszywa, Twoje przekonania i decyzje mogą być sterowane przez kogoś innego. W niektórych częściach świata za publikowanie fałszywych wiadomości grożą konsekwencje prawne.

Jak rozpoznać fałszywe wiadomości

Jak chronić się przed fałszywymi wiadomościami? Najskuteczniejszym sposobem jest uwierzenie i zaufanie wiadomościom dopiero, wtedy gdy można to zweryfikować.

- **Rozważ źródło:** Zwróć uwagę na rzeczywiste źródło wiadomości. Lokalny blog nie będzie tak godny zaufania jak czasopismo naukowe. Co to za źródło? Jakie są ich cele?
- **Źródła pomocnicze:** Spójrz na przypisy źródłowe cytatów w artykule. Są wiarygodne? Czy one w ogóle istnieją?
- **Wiele źródeł:** Nie polegaj tylko na jednym artykule. Im więcej czytasz z różnych źródeł, tym większe prawdopodobieństwo wyciągnięcia trafnych wniosków. Należy również wziąć pod uwagę różne źródła i perspektywy, na przykład wiadomości z różnych krajów lub autorów o różnym pochodzeniu.

- **Sprawdź autora:** Kto jest autorem? Zbadaj go, sprawdź czy jest wiarygodny, czy cieszy się dobrą reputacją w społeczności, czy ma konkretny plan działania i czy w ogóle jest osobą prawdziwą. Czy jest on autorem w swojej dziedzinie wiedzy?
- **Sprawdź datę:** Upewnij się, że data jest aktualna i że nie jest to starsza powtórzona historia.
- **Komentarze:** Nawet jeśli artykuł, wideo lub post wydaje się być w porządku, uważaj na komentarze zamieszczone w odpowiedziach. Często się zdarza, że linki lub komentarze zamieszczane w odpowiedziach mogą być automatycznie generowane przez boty lub przez osoby zatrudnione do głoszenia złych, mylących lub fałszywych informacji.
- **Sprawdź swoje uprzedzenia:** Bądź obiektywny. Czy twoje własne uprzedzenia mogą wpłynąć na odbiór artykułu? Problem polega na tym, że my, ludzie, czytamy tylko wiadomości ze źródeł, które po prostu potwierdzają to, w co już wierzymy. Podejmij wyzwanie, czytając inne źródła, których normalnie byś nie przeglądał.
- **Sprawdź finansowanie:** Nawet legalne publikacje mają sponsorów i reklamodawców, którzy mogą wpływać na artykuł lub źródło. Sprawdź, czy artykuł jest finansowany, a jeśli tak, to przez kogo.
- **Uważnie przekazuj dalej:** Fałszywe wiadomości polegają na tym, że wierzący publikują ponownie, przesyłają dalej lub w inny sposób przekazują fałszywe informacje. Jeśli nie masz pewności co do autentyczności artykułu, zastanów się dwa razy lub wstrzymaj się z udostępnieniem go innym.

Wnioski

W dzisiejszym dynamicznym świecie mediów społecznościowych fake newsy otaczają nas każdego dnia. Jeśli nie jesteś ostrożny, ryzykujesz że uwierzysz i zastosujesz się do tego. Poświęć trochę czasu na wykonanie tych podstawowych kroków, aby mieć pewność, że podejmujesz świadome decyzje na podstawie faktów.

Redaktor gościnnie

Jason Jordaan jest głównym analitykiem kryminalistycznym w [DFIRLABS](#), specjalistą kryminalistyki cyfrowej i dostawcą usług w zakresie reagowania na incydenty. Jest certyfikowanym instruktorem SANS, który uczy [Windows Forensics](#) i [Advanced Incident Response](#) a także współautorem kursu [Digital Forensic Essentials](#). Na Twitterze można go znaleźć jako [@DFS_JasonJ](#).

Źródła

Plakat: How to Spot Fake News <http://blogs.ifla.org/lpa/files/2017/01/How-to-Spot-Fake-News-1.jpg>

Socjotechnika: <https://www.sans.org/security-awareness-training/ouch-newsletter/2017/social-engineering>

Polski przekład CERT Polska: Bartłomiej Wnuk, Aleksandra Węgrzynowicz

OUCH! powstaje w ramach programu "Security Awareness" Instytutu SANS i jest wydawany na licencji [Creative Commons BY-NC-ND 4.0 license](#). Powielanie treści biuletynu jest dozwolone jedynie w celach niekomercyjnych oraz pod warunkiem zachowania informacji o źródle pochodzenia kopiowanych treści oraz nienaruszenia zawartości samego biuletynu. Zespół redaktorski: Walter Scrivens, Phil Hoffman, Alan Waggoner, Cheryl Conley